Stockholms läns landsting

SOCIALDEMOKRATERNA **SÄRSKILT UTTALANDE**

2016-01-26

Landstingsstyrelsen, ärende 24

Angående 2015 års uppföljning av RUFS 2010

Uppföljningen som har gjorts av den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län (RUFS 2010) visar att Stockholmsregionen växer kraftigt och att 2014 års ökning med 35000 nya invånare ligger i nivå med de senaste årens utveckling. Rapporten pekar på en positiv utveckling i flera viktiga frågor och Stockholmsregionen står stark inom många områden i en internationell jämförelse med andra huvudstadsregioner i Europa.

Regionen har en stark ekonomisk utveckling med hög produktivitet och tillväxt. Vi har en hög andel högskoleutbildade och fler med högre utbildning flyttar till regionen än de som söker sig bort. De kunskapsintensiva branscherna fortsätter att växa och antalet nystartade företag är fortsatt högt.

Detta till trots, finns också ett antal indikationer på områden som har en oroväckande utveckling och där rapporten pekar på behov av stärkta insatser och åtgärder. När befolkningen växer med två bussar varje dag ökar kraven på investeringar i infrastruktur, bostäder, kollektivtrafik samt forskning och utveckling. Om visionen om Europas mest attraktiva storstadsregion ska kunna uppnås måste vi kunna tackla utmaningar när det kommer till att minska ungdomsarbetslösheten och stärka FoU i Stockholmsregionen.

Ungdomsarbetslösheten har ökat i Stockholmsregionen och låg 2014 på 21,5 procent vilket innebär att Stockholm hade den tredje högsta arbetslösheten av jämförelseregionerna där bara Barcelona och Dublin hade en högre ungdomsarbetslöshet enlig rapporten. Det är därför glädjande att regeringen nu gör ett antal satsningar på området.

När det gäller andelen högskoleutbildade visar rapporten också att de inomregionala skillnaderna i länet är stora. Danderyd har exempelvis dubbelt så många gymnasieelever som går vidare till högre utbildning mot Norrtälje.

Vi är en region som är starkt beroende av att attrahera forskare och innovatörer från olika delar av landet och av världen. Stockholmsregionens attraktionskraft som utvecklings- och mötesplats påverkas också av den nationella politiken. Men vi kan nu se effekter av den tidigare alliansregeringens beslut om att införa avgifter för utländska studenter. SVT och Sveriges Radio rapporterade förra året om hur antalet utländska studenter på svenska universitet och högskolor minskat med 80% sedan 2011 och detsamma gäller Stockholms universitet. Ska Sverige och Stockholmsregionen fortsätta vara attraktivt som mötesplats måste kontraproduktiva beslut rivas upp.

Stockholmsregionen haltar i flera avseenden. Regionen har tappat i position vad gäller medel till Forskning och utveckling och har nu sjunkit från 4,3 procent år 2003 till 3,9 procent av BNP 2013.

Bostadsbyggandet håller en för låg takt för att möta befolkningstillväxten och den eftersläpning av bostadsbyggandet som rått över ett antal år. Handelskammaren pekar i sin rapport på att regionen redan idag har ett behov på drygt 130 000 nya bostäder. Vi menar på att minst 300 000 nya bostäder behöver byggas fram till 2030. Vi kan också se att andelen hyreslägenheter kraftigt har minskat vilket försvårar för inte minst ungdomar och hushåll med svagare ekonomi att komma in och finnas kvar på bostadsmarknaden. Enligt Stockholms handelskammare så ökar trångboddheten i flerfamiljhusområden och krisen på bostadsmarknaden riskerar också Stockholmsregionens jobbtillväxt och att inte minst ungdomar riskerar att söka sig bort från vår region. Boverket har skrivit upp sina prognoser för riket med 200 000 lägenheter till år 2020 och idag krävs 1000 kr/månad i sparande i 26 år för att kunna få ihop till kontantinsatsen för en genomsnittlig enrummare och nybyggnationer blir dyrare. Företag pekar på svårigheten att etablera sig och expandera då bostadsbristen blivit så påtaglig att produktionen hotas.

Kollektivtrafikandelen har enligt prognosen i rapporten minskat senaste året vilket ytterligare förstärker risken att vi inte når målen på klimatområdet bland annat av beroende av fordonsflottans andel av utsläppen.

Enligt rapporten är utsläppen av kvävedioxider från fordonens avgaser idag för stora för att miljökvalitetsnormen för kvävedioxid ska klaras i alla delar av Stockholmsregionen. En attraktiv kollektivtrafik är ett måste för att nå klimatmålen, främja fler jobb och fortsatt tillväxt. Bristande framkomlighet kostar också tid och pengar samt skapar stress. Satsningar på mer och bättre kollektivtrafik är därför bland de smartaste investeringar som en växande storstadsregion kan göra. Dessvärre har orättvisa zongränser och krångligt biljettsystem gjort att många Stockholmare väljer bilen.

Vi kan också generellt konstatera att ojämlikheten i vår region tyvärr fortsätter att förstärkas. Inte bara inom utbildningsområdet och bostadssektorn utan också inom ramen för folkhälsan. Det visas inte minst av landstingets egen folkhälsorapport för 2015 som pekar på ökade hälsoklyftor i Stockholms län.

Slutligen kan konstateras att Stockholmsregionen generellt har en stark position i många avseenden och mycket går i rätt riktning. Samtidigt kan vi se att det finns flera områden där det behövs en tydlig politisk ledning, kraftfulla åtgärder och gemensamt ansvarstagande från alla aktörer för att den regionala utvecklingsplanens mål ska uppfyllas.